

การได้ การใช้ และการรักษาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองสีเขียว
ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*

THE ACQUISITION OF POWER, THE EXERCISE OF POWER AND THE
PRESERVATION OF THE POWER OF GREEN POLITICIAN IN SANSAI
DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE

เกรียงไกร เจริญผล

Kriangkrai Charoenphon

สถาพร แสงสุโพธิ์

Sathaporn Sangsupho

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Maejo University, Thailand

E-mail: kriangkrai@mju.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาการได้อำนาจ การใช้อำนาจ และการรักษาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองสีเขียว วิธีการวิจัยประกอบด้วยการทบทวนวรรณกรรม และการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักการเมืองท้องถิ่น ตัวแทนองค์กรอิสระ ข้าราชการ อาจารย์ ครู และตัวแทนประชาชนจำนวน 30 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า ผลของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีปัจจัยสำคัญต่อการเมืองสีเขียวอยู่ 3 ลักษณะสำคัญ ได้แก่ 1) การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ตั้งแต่การกำหนดคุณลักษณะของผู้รับสมัครคัดเลือกเป็นตัวแทนของประชาชน จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม มีผลงานเชิงประจักษ์ เป็นที่ยอมรับในสังคม และสามารถประสานงานกับทุกหน่วยงานได้ 2) การใช้อำนาจผ่านการบริหารที่การบริหารงานต้องมีอิสระ การปกครองส่วนภูมิภาคทำหน้าที่พี่เลี้ยงคอยดูแลการปกครองส่วนท้องถิ่น การยึดกฎหมายตามหลักนิติธรรม และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล มีกระจายการตัดสินใจให้คนระดับล่าง คือ ประชาชนเสนอความคิดเห็นถึงผู้กำหนดนโยบายถือว่ามีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล ทำให้การทำงานเพื่อบริการประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ประชาชนมีความสุขร่มเย็น และ 3) การรักษาอำนาจด้วยโครงการและนวัตกรรมท้องถิ่น ข้อเสนอแนะ นักการเมืองสีเขียวควรสร้างการเมืองร่มเย็นในท้องถิ่นเพื่อ

* Received 13 July 2022; Revised 27 July 2022; Accepted 30 July 2022

สร้างคุณค่าใหม่ที่เป็นตัวแบบสะท้อนให้การเมืองระดับประเทศ ซึ่งถือเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงการเมืองระดับท้องถิ่นก่อนเพื่อไปเปลี่ยนแปลงการเมืองระดับประเทศต่อไป ส่วนการพัฒนาผู้นำทางการเมืองสีเขียว คือ การพัฒนาศักยภาพผู้นำทางการเมืองสีเขียวบนพื้นฐานความรู้ที่ยึดหลักเกณฑ์ คือ กฎหมาย และหลักการบริหาร และความรู้ที่ยึดสังคม คือ วัชรวิทย์ของชุมชน

คำสำคัญ: การเมืองสีเขียว, การปกครองส่วนท้องถิ่น, การกระจายอำนาจ, การกำหนดนโยบายท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research article were to the acquisition of power, the exercise of power and the preservation of the power of green politician. The research method consisted of literature review and focus group discussion with key informants, local political leaders, representative of independent organizations, government officers, Lecturer, teachers and representatives of the people totaling 30 people. And it was analyzed through the data analysis. Representatives were analyzed for qualitative data using analysis and interpretation of data. The results showed that the effects of decentralization are key to green politics are three major characteristics. 1) Acquisition of political power determine the qualifications of applicants selected to be representatives of the people, need to have appropriate knowledge, competence, empirical work, acceptable in society and able to coordinate with all departments. 2) Administrative power Local government must be independent. The provincial government must act as a mentor who oversees the local government. Local government must adhere to the rule of law and allow people to participate in the administration of the municipality in accordance with good governance. Decentralization also distributes decisions to lower-level people, ie, people made comments to policymakers who are considered to participate in good governance principles, and working to served the people effectively then made people happy. And 3) Preserving power through project and local innovation. Research suggestions green politicians should create peaceful local politics in order to create new values and serve as models nation politics. This is considered to create a change in local politics first in order to change the national politics in the future. As for the development of political prototype, which is considered to

be local innovations for leadership development based on the good knowledge, legal, administrative principal and knowledge-centric society always cared for the community context.

Keywords: Green Politics, Local Government, Decentralization, Local Policy Making

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพภายใต้กฎหมาย มีนักคิดได้นิยามประชาธิปไตย คือ รูปแบบของการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตย และระบอบประชาธิปไตยถือว่าเป็นของประชาชน (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2556) อำนาจอธิปไตยในระบอบประชาธิปไตยของไทยประกอบด้วยอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติ อำนาจของฝ่ายบริหาร และอำนาจของฝ่ายตุลาการ โดยฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองส่วนกลาง

ส่วนการเมืองการปกครองท้องถิ่นไทยซึ่งเป็นการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนก็มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ดังที่ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ กล่าวไว้ว่า เวลานี้คงกล่าวได้แล้วว่าพัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนใช้อำนาจผ่านผู้แทนได้ไปถึงจุดหมายปลายทางแล้ว กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ได้แยกข้าราชการส่วนภูมิภาคออกจากการเป็นสมาชิกสภาส่วนท้องถิ่น และการเป็นผู้บริหารส่วนท้องถิ่นโดยเด็ดขาด และรัฐธรรมนูญปี 2540 ยังได้กำหนดด้วยว่าการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมรวมถึงการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคมาสู่ท้องถิ่นอีกด้วย รัฐธรรมนูญ 2550 มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ประชาชนหรือประชาคมใดที่ปรารถนาจะรักษาเอกลักษณ์หรือวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของคนที่สามารถกระทำได้ (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2552) เมื่อการปกครองทั้งส่วนกลาง การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นประชาธิปไตยก็ส่งผลให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่ทำให้เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ (วิทยากร เชียงกุล, 2560) โดยผลประโยชน์นั้นประชาชนควรมีฐานะเศรษฐกิจ และสังคมที่ดี ระบบการเมืองที่พัฒนาต้องมีสมรรถนะในการเสริมสร้างให้ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่ดีด้วย (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2539) ดังที่ระบบการเมืองสีเขียวที่มีปรัชญาการเมืองที่เน้นการยึดหลักความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เน้นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติในลักษณะของความเกื้อกูลโอบอ้อมอารีต่อกัน (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส ท่านได้นิยามการเมืองสีเขียว ไว้ว่า “การเมืองสีเขียวคือ การเมืองร่มเย็น นักการเมืองเปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่ให้ความร่มเย็นแก่ประชาชน” ดังนั้น การเมืองสีเขียว จึงเป็นระบบ

การเมืองที่สามารถทำให้การเมืองที่ร้อนแรงกลับมาร่มเย็นเพื่อนำมาซึ่งความผาสุกของประชาชนคนไทย

เรื่องระบบการเมืองนี้ ณรงค์ สินสวัสดิ์ ได้กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องที่นักการเมืองต่อสู้ช่วงชิง การรักษาไว้ และการใช้อำนาจทางการเมือง โดยอำนาจทางการเมืองหมายถึงอำนาจในการที่จะวางนโยบายในการบริหารประเทศหรือสังคม อำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลเพื่อช่วยในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และอำนาจที่จะใช้ข้าราชการ (ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2537) งบประมาณหรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (ชำนาญ จันทร์เรือง, 2551) ดังนั้นความสง่างามของนักการเมืองจึงอยู่ที่การมีกระบวนการทางการเมืองที่ดี คือ การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง การใช้อำนาจทางการเมือง และการรักษาอำนาจทางการเมืองเพื่อประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพราะอำนาจของนักการเมืองด้านเศรษฐกิจสามารถสร้างงานให้กับประชาชน และด้านสังคมก็สามารถแก้ปัญหาให้ประชาชนได้ ดังที่นักการเมืองของเทศบาลตำบลหนองหาร เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว และเทศบาลตำบลแม่แฝกอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ที่มีกระบวนการทางการเมืองที่ดี ส่งผลให้นายกเทศมนตรีทุกคนสามารถครองตำแหน่งได้อย่างยาวนานหลายสมัย โดยเฉพาะนายกเทศมนตรีตำบลหนองหารท่านครองตำแหน่งมา 3 สมัย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ท่านได้กล่าวว่า “ดิฉันไม่มีการซื้อเสียง ใช้เงินทางการเมืองน้อยมาก ใช้ผลงาน ความสามารถจริง ๆ จึงทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีหลายสมัย” จากปรากฏการณ์การครองตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างยาวนานงานวิจัยจึงมีคำถามว่า นักการเมืองสีเขียวได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองอย่างไร ใช้อำนาจทางการเมืองอย่างไร และรักษาอำนาจทางการเมืองอย่างไร ที่จะทำให้ครองตำแหน่งทางการเมืองได้อย่างยาวนาน ซึ่งหากศึกษาแล้วสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ครบถ้วนจะทำให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นแนวทางสำหรับนักการเมืองในระบบการเมืองไทยที่จะมีกระบวนการทางการเมือง คือ การได้มา การใช้ และการรักษาอำนาจทางการเมืองเพื่อครองตำแหน่งได้อย่างยาวนาน สามารถทำงานเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการได้ การใช้ และการรักษาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองสีเขียวในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ 1) การวิจัยเอกสารประกอบด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นแนวทางการสนทนากลุ่ม 2) การสนทนากลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลหลักที่ร่วมสนทนากลุ่มถูกคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยนักการเมืองท้องถิ่น 20 คน ตัวแทนประชาชน 3 คนของเทศบาลตำบลหนองหาร เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว และเทศบาลตำบล

แม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้บริหารองค์กรอิสระ 2 คน คือ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐประจำจังหวัดเชียงใหม่ ข้าราชการ 2 คน คือ ปลัดเทศบาลตำบลแม่แฝก กำนันอำเภอสันทราย และนักวิชาการ 3 คน คือ อาจารย์จากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัยวิทยาเขตล้านนา และครูจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนรวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งการสนทนากลุ่มเป็นวิธีการเก็บข้อมูลโดยผู้เก็บข้อมูลนัดหมายผู้ให้ข้อมูลมาประชุมร่วมกัน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อซักถามเก็บข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ต้องการ ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในเรื่องที่เกี่ยวข้อง (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540) การวิเคราะห์ข้อมูลมุ่งเน้นการค้นหาข้อสรุปและการตีความเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของสาร และพฤติกรรมทางสังคมที่สะท้อนผ่านสาร (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2549) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นวิธีการวิเคราะห์ที่มีลักษณะบรรยายปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ประเด็นที่ศึกษาหรือรายละเอียดพฤติกรรมที่ปรากฏในรูปของเนื้อหาข้อความคำพูด คำตอบที่มีลักษณะหลากหลาย ก่อนดำเนินการวิเคราะห์ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลโดยการตรวจสอบความแม่นยำตรงของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า คือ ด้านข้อมูล ด้านวิธีการ ด้านทฤษฎี การวิเคราะห์เริ่มต้นที่ระบุประเด็น กำหนดรหัสข้อมูลที่สัมพันธ์กับประเด็น ตรวจสอบข้อมูล (ตรวจสอบสามเส้า) จัดระบบหรือจัดกลุ่มข้อมูล เขียนรายงานโดยพรรณนาบรรยายข้อค้นพบที่สะท้อนวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อค้นพบนี้ผู้วิจัยไม่ใส่ความรู้สึกหรือความรู้เดิมที่มีต่อประเด็นเข้าไปในการวิเคราะห์ (ภัทราพร เกษสังข์, 2559)

ผลการวิจัย

การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง การใช้อำนาจทางการเมือง และการรักษาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองสี่เชื้อถือเป็นกระบวนการทางการเมืองของการเมือง มีข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

1. การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองสี่เชื้อ มีที่มาของอำนาจจากคุณลักษณะของนักการเมือง ประกอบด้วย 1) มีการศึกษาดี 2) มีทักษะการบริหาร 3) มีคุณธรรมจริยธรรม

1 การศึกษาดี นักการเมืองสี่เชื้อมีการศึกษาดี ผู้บริหารท้องถิ่นมีการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกเทศบาลตำบล โดยผู้บริหารของเทศบาลตำบลหนองหาร เจดีย์แม่ครัว และแม่แฝก ประกอบด้วยตำแหน่งนายกเทศมนตรี 1 คน และรองนายกเทศมนตรี 2 คนมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีทุกคน เพราะการมีพื้นฐานการศึกษาคือเป็นกุญแจสำคัญในการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และมีผู้ให้ข้อมูลหลักท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้จบปริญญาตรี แต่ลูกทีมบางคนจบมัธยมแต่ก็พยายามเพิ่มวุฒิการศึกษา” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

2 มีทักษะการบริหาร นักการเมืองสี่เชื้อวมีความสามารถในการบริหาร 2 ด้าน คือ ก. ความสามารถในการวางแผนที่ยึดหลักการ คือ ยึดหลักเกณฑ์ กฎหมาย และประเพณี ของสังคม และยึดสังคม คือ ยึดข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของสังคมในการทำงาน ทั้งการรู้ข้อมูล ความต้องการ และปัญหาของประชาชนแล้วนำไปวางแผนเพื่อช่วยเหลือประชาชน ดังที่ผู้ให้ ข้อมูลหลักกล่าวว่า “นักการเมืองสี่เชื้อวต้องไม่ลืมหกเกณฑ์ ไม่ลืมหกบริบทชุมชน ก็คือ นักการเมืองที่ใช้หลักการยึดตามกฎระเบียบ ประเพณีอันดีงามโดยเคร่งครัด ไม่ลำเอียงเข้าข้าง ตัวเองหรือพรรคพวก และให้ความสำคัญกับบริบทของชุมชน” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก) ข. ความสามารถในการทำงานร่วมกัน ยึดการมีส่วนร่วมของชุมชน นักการเมืองมีทักษะทำงาน ร่วมกับผู้อื่นทำให้การทำงานง่ายขึ้น สามารถทำงานร่วมกับประชาชน เข้าใจแนวคิด พฤติกรรม และแนวทางการทำงานช่วยให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวถึง เรื่องนี้ไว้ว่า “การเปิดทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ และให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นถึงผู้กำหนดนโยบายเป็นสิ่งที่ดีสำหรับชุมชน” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

3 มีคุณธรรมจริยธรรม นักการเมืองสี่เชื้อวใช้หลักธรรมในการบริหารงาน ทุกระดับตั้งแต่ระดับปฏิบัติการจนถึงผู้บริหารให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูงโดยการปกครอง และ บริหารที่ดี (Good Governance) ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า “นักการเมืองได้รับการยอมรับ จากประชาชนเพราะเป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรมโดยเฉพาะการไม่ซื้อเสียงจาก ประชาชน” ผู้ให้ข้อมูลหลักอีกท่านได้กล่าวว่า “ทางแก้ไขคอร์รัปชันก็ด้วยหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรมผู้บริหารต้องเคารพกติกา หลักคุณธรรมผู้บริหารต้องมีจิตสำนึกของการทำความดี หลักความรับผิดชอบผู้บริหารดำเนินการต่าง ๆ ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว หลักโปร่งใสก็โดยการแสดงบัญชีทรัพย์สิน และหลักความคุ้มค่าต้องยึดหลักส่วนรวมให้คนส่วน ใหญ่ใช้งานได้” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

2. การใช้อำนาจของนักการเมืองสี่เชื้อว ประกอบด้วย 1) การบริหารการสนับสนุน 2) ความสัมพันธ์กับองค์กร

1) การบริหารการสนับสนุน นักการเมืองสี่เชื้อวใช้อำนาจสร้างเงื่อนไข ความสัมพันธ์อันดีเป็นที่ยอมรับทำให้ได้รับการสนับสนุนการทำงานจากการปกครองส่วนกลาง และการปกครองส่วนภูมิภาคในรูปของงบประมาณ ด้านวิชาการ และโครงการ ซึ่งผู้ให้ข้อมูล หลักได้กล่าวว่า “หน่วยงานส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคช่วยสนับสนุนด้านงบประมาณ การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และยังสนับสนุนบุคลากรมาช่วยในการปฏิบัติงานอย่างดีครับ” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

2) ความสัมพันธ์กับองค์กร นักการเมืองสี่เชื้อวใช้อำนาจสร้างความสัมพันธ์ที่ ดีกับองค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ องค์กรศาสนา การปกครองท้องถิ่น เอกชน ซึ่งองค์กรเหล่านี้

ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการทำงานของนักการเมือง อีกทั้งนักการเมืองสีเขียวมีทีมงานในพื้นที่เพื่อประสานงานกับประชาชน ตามที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า “ผู้นำท้องถิ่น เจ้าอาวาส ครู ผู้ประกอบการเอกชนมีการทำงานร่วมกันกับผู้บริหารท้องถิ่นได้อย่างดี” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

3. การรักษาอำนาจของนักการเมืองสีเขียว ประกอบด้วย 1) ผลงานดี 2) นวัตกรรม

1) ผลงานดี นักการเมืองสีเขียวได้สร้างผลงานที่ดีจนเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะงานบริการสาธารณะที่สนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน ได้แก่ งานโครงสร้างพื้นฐานการสร้างถนนหนทาง การระบายน้ำ ไฟฟ้า งานคุณภาพชีวิต การบริการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การศึกษา อาชีพ รวมถึงงานส่งเสริมอาชีพ งานศิลปวัฒนธรรมประเพณี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า “สมาชิกสภาเป็นคณนำความเจริญมาสู่ชุมชน เขาตั้งใจทำงานเพื่อมวลชน ทำงานตามนโยบายที่เคยหาเสียงด้วยความขยันทำให้ได้รับเลือกตั้งหลายสมัย” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

2) นวัตกรรม นักการเมืองสีเขียวได้สร้างสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ ส่งผลดีต่อชีวิตผู้คนในพื้นที่ และมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม โดยสิ่งเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ นักการเมืองสีเขียวของเทศบาลตำบลหนองหาร ตำบลเจดีย์แม่ครัว และแม่แฝกได้ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาการทำงานด้านการเกษตร ได้แก่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการต้นแบบเกษตรกร โครงการทำปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยหมัก เป็นต้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้กล่าวถึงนวัตกรรมที่นักการเมืองสีเขียวได้ดำเนินการว่า “นักการเมืองควรมีโครงการใหม่ ๆ สิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนาชุมชนให้มีชีวิตที่ดีขึ้น” (ผู้ให้ข้อมูลหลัก)

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบสำคัญ ผลการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของประเทศไทย นักการเมืองสีเขียวมีความต่อเนื่องในการทำงาน อยู่ในตำแหน่งทางการเมืองหลายสมัยติดต่อกันได้ก็เพราะปัจจัยระบบทางการเมือง ที่มีกระบวนการทางการเมือง คือ การเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจ และการรักษาอำนาจที่ดี ข้อค้นพบดังกล่าวมีนัยยะเชิงทฤษฎีกระบวนการระบบ โมเดลภูเขาน้ำแข็ง หรือ Iceberg Model สามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับเหตุปัจจัยจากล่างสู่บน (ตามภาพที่ 1) ดังนี้ **ฐานคิด**ที่เป็นเหตุสำคัญที่นักการเมืองสีเขียวเป็นผู้มี ธรรม คือ ความมีคุณธรรมปฏิบัติงาน โดยยึดพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 พระองค์ได้พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ประญาความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” พระองค์ทรงดูแลพสกนิกรด้วยหลักธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ซึ่งเป็นการปกครองที่ดีโดยรัฐ รัฐบาลเป็นด้านหลัก รัฐ และรัฐบาลมีระบบการใช้กฎหมายที่ยุติธรรมมีความคงเส้นคงวา มีความรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541) ฐานคิดเรื่อง ธรรม

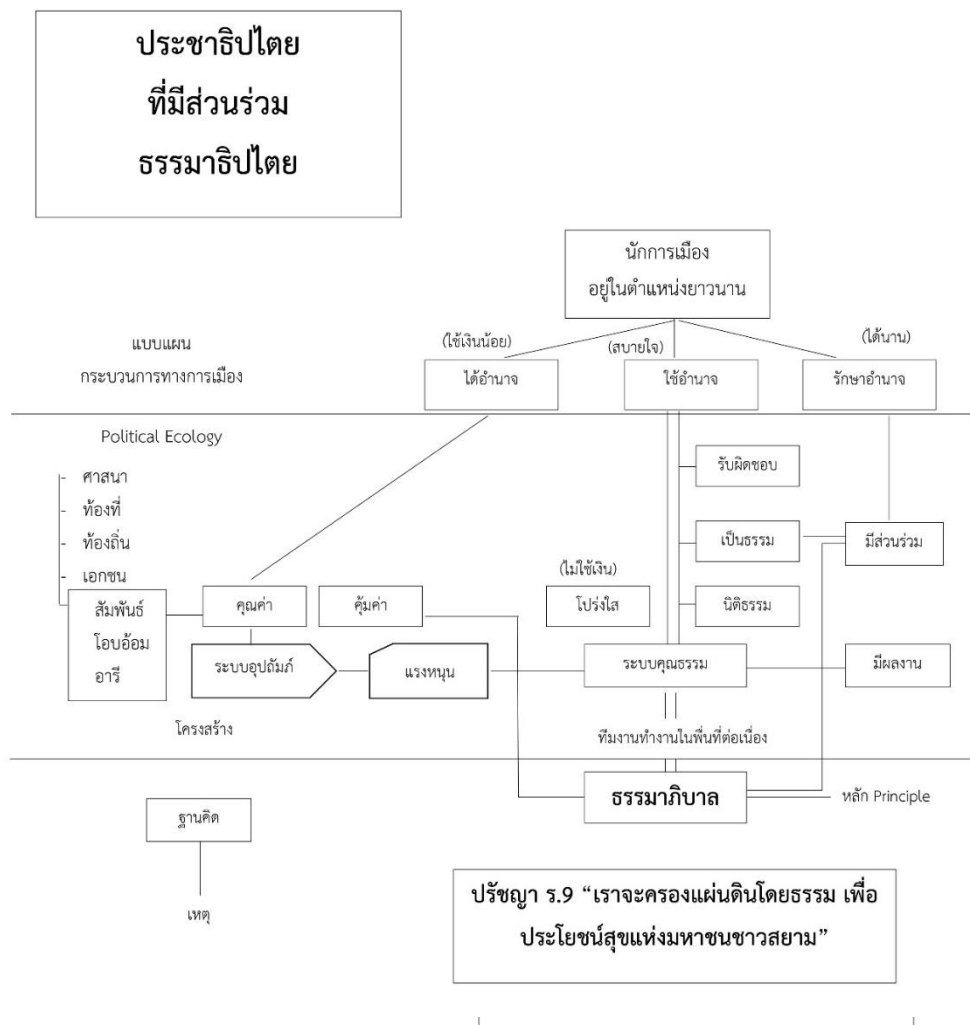

ดังกล่าวได้ส่งผลต่อ**โครงสร้าง**ของสังคมไทยให้เป็นแบบ Political Ecology หรือนิเวศทางวิทยาการเมืองที่มีการยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานในการดำรงชีพ และการทำงาน ธรรมาภิบาลประกอบด้วย นิติธรรม เป็นธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม รับผิดชอบ และคุ้มค่า โดยหลักนิติธรรมคือ หลักพื้นฐานแห่งกฎหมายการปฏิบัติงานยึดกฎหมายการตรากฎระเบียบต้องให้มีความถูกต้องเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกในสังคม (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2551) อีกทั้งผู้นำที่ตื่นจากมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในเชิงบริหารแล้วสิ่งที่ขาดเสียมิได้ ก็คือ ต้องมีคุณธรรมนำใจตลอดเวลา (ขจิตถัย บุรุษพัฒน์, 2557) ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ให้แง่บวกในเชิงบวกให้ความหมายในเชิงสงบสุข และพฤติกรรมที่รู้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ (สถาบันพระปกเกล้า, 2547) การมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์สำคัญของการทำให้ส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง คือ การถ่วงดุลย์อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ชุมชน และเครือข่ายองค์กรประชาสังคมเพื่อให้มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วม และสามารถเข้ามาตรวจสอบดูแลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างจริงจัง (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2544) สำหรับความรับผิดชอบนั้นผู้นำที่ดีไม่เพียงกล้าตัดสินใจแต่ต้องกล้าตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ และต้องกล้ารับผิดชอบต่อผลที่ตามมา (ณรงค์ สินสวัสดิ์, 2537) ส่วนความคุ้มค่าเป็นการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในการใช้ และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล รักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน ตลอดจนสนับสนุนการผลิตสินค้า และบริการให้สามารถแข่งขันในตลาดโลก (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2551)

นอกจากนี้ นักการเมืองสี่เชื้อวยังมีทีมงานทำงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องทำให้มีคุณค่าต่อสังคมประกอบกับเขามีความสัมพันธ์ และประสานงานที่ดีกับ 4 องค์กร คือ สถาบันศาสนา การปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนต่อการทำงานการเมืองในพื้นที่ เป็นแรงหนุนเสริมให้นักการเมืองสี่เชื้อยทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเรื่องนี้นายแพทย์ประเวศ วะสี มองว่าทั้ง 4 องค์กรคือตัวแสดงที่อยู่ในพื้นที่ที่ต้องทำงานร่วมกันเพราะผู้นำท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้ผูกขาดการพัฒนาท้องถิ่นเพียงลำพังหากแต่ยังมีตัวแสดงอื่น ๆ อีกมากในพื้นที่ทำให้ต้องมาร่วมมือกันซึ่งความร่วมมือไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีการพูดคุย และแลกเปลี่ยนข้อมูลและทรัพยากรกัน (ปิยะพงษ์ บุขบงก์, 2560) จากโครงสร้างที่สังคมยึดหลักธรรมาภิบาล และมี 4 องค์กรหลักหนุนเสริมส่งผลให้เกิด**แบบแผน**ของกระบวนการทางการเมือง ได้แก่ 1) การได้มาซึ่งอำนาจของนักการเมืองสี่เชื้อยได้มาจากการที่ประชาชนเห็นคุณค่าของการเป็นผู้แทนของประชาชนที่ดีเขาได้รับการเลือกตั้งเพราะไม่มีการซื้อเสียง มีความเป็นอิสระไม่สังกัดกลุ่มการเมืองไม่สังกัดพรรคการเมือง จึงมีความสัมพันธ์ในลักษณะโอบอ้อมอารีกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ทั้งภาคประชาชนเอกชน ภาครัฐ และสถาบันศาสนาเป็นไปตามปรัชญาของการเมืองสี่เชื้อยที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกันต้องมี

ลักษณะเอื้อเพื่อโอบอ้อมอารี เพื่อให้มนุษย์ได้ฝึกฝนพัฒนาคุณค่าภายในของตนอันจะนำไปสู่สังคมแห่งความสุข (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2553) 2) การใช้อำนาจของนักการเมืองสีเขียวทำงานแบบมีอิสระเพราะไม่ได้ใช้เงินมาก และยึดหลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมเป็นธรรม หลักโปร่งใส หลักรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า จึงทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความสบายใจ หุ้มเทก่าลังกายกำลังใจพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ 3) การรักษาอำนาจของนักการเมืองสีเขียวที่สร้างผลงานใหม่ ๆ ให้แก่ชุมชน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานจึงทำให้สามารถรักษาอำนาจหรืออยู่ในตำแหน่งได้นาน เมื่อนักการเมืองสีเขียวมีแบบแผนของการใช้อำนาจ การใช้อำนาจ และการรักษาอำนาจทางการเมืองดังกล่าวจึงทำให้เกิด**ปรากฏการณ์**การอยู่ในตำแหน่งอย่างยาวนานในระบอบประชาธิปไตย แต่มีข้อโต้แย้งว่า ระบอบประชาธิปไตยปัจจุบันที่ยึดหลักเสียงข้างมากพิทักษ์เสียงข้างน้อย การได้มาซึ่งอำนาจมีการใช้เงิน ในเรื่องนี้ ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวว่า การเลือกตั้งที่มุ่งสร้างพันธมิตรระหว่างเมืองกับชนบทซึ่งมีช่องว่างมากอยู่แล้วกลับสนใจการแสวงหาเฉพาะคะแนนเสียงโดยใช้เงินซื้อละเลยการดำเนินนโยบาย และการปฏิบัติอย่างจริงจังในการแก้ปัญหาของคนยากจนในชนบท (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2541) ดังนั้น การเมืองไทยควรมีนักการเมืองสีเขียวของระบอบธรรมาธิปไตยที่ยึดหลักธรรมเป็นฐานที่มีความเป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อนำพาประเทศไทยสู่การเมืองสีเขียวการเมืองร่มเย็น ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การได้ การใช้ และการรักษาอำนาจของนักการเมืองสี่เขียว

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ด้านกระบวนการทางการเมืองของการเมืองสี่เขียว คือ การได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง การใช้อำนาจทางการเมือง และการรักษาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองสี่เขียว ซึ่งแนวคิดการเมืองสี่เขียวระบุเน้นหลักการ ปรัชญา และกลุ่มการเมือง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยได้ข้อสรุป และข้อเสนอแนะดังนี้ การพัฒนาภาคประชาชน นักการเมืองสีเขียวมีระบบการเมืองที่ดีทั้งการได้มาซึ่งอำนาจ การใช้อำนาจทางการเมือง และการรักษาอำนาจทางการเมืองซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อระบอบประชาธิปไตย จึงควรมีนโยบาย การพัฒนาภาคประชาชน โดยภาครัฐจะต้องสร้างประชาชนให้เป็นพลเมืองที่มีความพร้อมในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองร่วมกันกับนักการเมืองสีเขียวในการดำเนินการทางการเมืองทุกขั้นตอน เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง เป็นต้น ส่วน นักการเมืองสีเขียวควรสร้างการเมืองร่มเย็นในท้องถิ่นเพื่อสร้างคุณค่าใหม่ที่เป็นตัวแบบสะท้อนให้การเมืองระดับประเทศ ซึ่งถือเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงการเมืองระดับท้องถิ่นก่อนเพื่อไปเปลี่ยนแปลงการเมืองระดับประเทศต่อไป สำหรับการพัฒนาผู้นำทางการเมืองสีเขียวเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้นำทางการเมืองสีเขียวบนพื้นฐานความรู้ที่ยึดหลักเกณฑ์ คือ กฎหมาย และหลักการบริหาร และความรู้ที่ยึดสังคม คือ ภูมิปัญญาของชุมชนเพื่อการวางแผน

เอกสารอ้างอิง

- ขจิตถัย บุรุษพัฒน์. (2557). ข้าราชการยุคใหม่หัวใจสีขาว. กรุงเทพมหานคร: เดียร์เดียร์.
- จุฑาทิพ คล้ายทับทิม. (2553). การเมืองเรื่องสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์ เกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). เพลิน. กรุงเทพมหานคร: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2556). ประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- ชำนาญ จันทรเรือง. (2551). การเมืองคืออะไร. เรียกใช้เมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2560 จาก <https://www.public.law.net>
- ณรงค์ สีนสวัสดิ์. (2537). ผู้นำทางการเมือง: แนวทางวิเคราะห์และกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ออเรียนแทลสโกล่า.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2544). ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร: เลิศชัยการพิมพ์.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2551). เครื่องมือการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: รัตนไตร.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2549). ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะพงษ์ บุษบงก์. (2560). การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนแบบปรีกษาหาเรือ. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2560). สังคมประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

- สถาบันพระปกเกล้า. (2547). ประวัติและพัฒนาการของเทศบาล. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2560 จาก <https://www.Wiki.kpi.ac.th>
- สมบัติ อารังญวงศ์. (2539). การเมือง:แนวความคิดและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: เอส แอนด์จีกราฟิค.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: เลียง เชียง.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2552). แปรถิ่นเปลี่ยนฐานสร้างการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานของประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.